

ANTWOORDMODEL

TOCH EEN KWARTJE GEWORDEN

Ik kijk 's avonds vaak naar *Grey's Anatomy*, maar ik zou me doodschamen om dat in een groep postdocs te vertellen. Zij gaan in het weekend naar musea en klassieke concerten. Wij zijn meer van het Pieterpad wandelen. Of een weekje Center Parcs. Nou, daar kom je geen collega's van de universiteit tegen. En zij kopen merkkleding. Wij niet. Als je me vroeger had gezegd dat ik ooit zou promoveren had ik je vierkant uitgelachen of gevraagd: promoveren, wat is dat eigenlijk?

Henrike Elzen (37) is doctor in de medische wetenschap. Ze groeide op in het Groningse Stadskanaal. Haar vader maakte kozijnen in een timmerfabriek. Haar moeder was huisvrouw. Het gezin kwam zelden buiten de noordelijke provincies. Naar concerten of musea gingen ze niet. Wel soms met zomervakantie: een weekje naar de Veluwe. Een berglandschap zag ze voor het eerst toen ze 25 was. 'Ik viel bijna van mijn fiets van verbazing.'

Elzen vertelt aan de keukentafel hoe ze via de mavo en de pabo opklom naar het universitair niveau. Ze was een talentvolle student Psychologie, vond het heerlijk eindelijk geprikkeld te worden op haar eigen niveau. 'Ik voelde me als een kind in de snoepwinkel met al die dikke interessante boeken.'

Na het behalen van haar bul mocht ze lid worden van de prestigieuze onderzoeksschool aan haar universiteit, waar 'de toponderzoekers voor morgen' worden opgeleid. Ze promoveerde binnen vier jaar op de zelfredzaamheid van chronisch zieken.

Toch werd Elzen niet een van de 'toponderzoekers van morgen'. Ze koos voor een baan aan een gemoedelijke, kleine faculteit in Nijmegen, maar ook daar is ze inmiddels weg. Ze zoekt op haar gemak een niet-academische baan en ondertussen geniet ze van haar zoon Florian (2). Thuiszitten met een doctorsbul? 'Ja, dat mag natuurlijk al helemaal niet', zegt ze uitdagend.

*In deze alinea: **socialisatie, identiteit en cultureel kapitaal**. Elzen heeft geleerd om haar vrije tijd op een andere manier door te brengen dan haar academische collega's. Ook draagt zij andere kleren. Internalisatie (wist vroeger niet wat promoveren is).*

*Relatie opleidingsniveau ouders en **socialisatie: overdracht van cultureel kapitaal in de vorm van vrijetijdsbesteding**. Maatschappelijke posities ouders en dochter.*

Opwaartse sociale mobiliteit; positieverwerving.

Zij verwierf een bul (positieverwerving) en mocht lid worden van de onderzoeksschool (positietoewijzing).

Zij werd geen toponderzoeker: sociale stratificatie.

In het academische milieu kan Elzen moeilijk aarden. 'Het is een bepaalde elite. Ik voel dat er allemaal *do's and don'ts* gelden die ik niet ken. De wereld is van hen. Ze zijn eraan gewend dat alles gaat zoals zij dat willen. Zij hebben nooit ergens voor hoeven knokken. Ik hoor er niet bij.' Ze zegt het met een zacht Gronings accent. Het klinkt niet verongelijkt of boos. 'Nou ja, soms vond ik het wel een beetje oneerlijk', zegt ze na enig aandringen. 'Veel studenten kregen geld van thuis. Konden lekker flierefluiten. Ik moest hard werken om mijn studie te bekostigen.'

Elzen: 'Ik mis een deel van mijn algemene ontwikkeling. Zij gingen van jongs af aan naar het buitenland op vakantie. Ik heb twee jaar Frans gehad op de mavo. Zij hebben Latijn en Grieks gehad op het gymnasium. Er blijft altijd die onzekerheid. Soms overweeg ik dat gymnasiumdiploma alsnog te gaan halen. Zodat ik die Latijnse tekst op mijn bul echt kan lezen. Onzin natuurlijk, maar toch.'

'Dat gevoel van minderwaardigheid blijft: ik ga nog een keer door de mand vallen, dan zal blijken dat ik toch niet zo goed ben.' ♦

Bron: Margreet Vermeulen in: *Volkskrant Magazine*, 3 juli 2010

Zij kan moeilijk aarden: sociale stratificatie. Cultureel kapitaal; sociale identiteit, waarden en normen.

Ik hoor er niet bij: dominante cultuur.

Positietoewijzing.

Economisch kapitaal: veel studenten kregen geld van thuis.

Ik mis een deel van mijn algemene ontwikkeling: socialisatie.

Er blijft altijd onzekerheid: ongelijke verdeling van hulpbronnen.

Dat gevoel van minderwaardigheid blijft: sociale ongelijkheid.

Dan zal blijken dat ik niet zo goed ben: gemis cultureel kapitaal.